

หัวข้อวิจัย	การศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมชุมชนของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร
ผู้ดำเนินการวิจัย	รองศาสตราจารย์ ดร.ชมนาท รัตนมณี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นียดา สวัสดิพงษ์ อาจารย์ประวราดา โภชนจันทร์ อาจารย์พรชัย มาระเนตร์
หน่วยงาน	ศูนย์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
ปีงบประมาณ	2548-2549

บทคัดย่อ

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมชุมชนของประชาชน ในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วม และทัศนคติที่มีผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมชุมชน โดยเป็นการศึกษาพฤติกรรมของหัวหน้าครอบครัว หรือคู่สมรสในครอบครัวที่พักอาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อความมีจิตสำนึก การรับรู้ข่าวสารข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมมีส่วนร่วม ใน โครงการ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ชุมชน ต่างๆ

กลุ่มประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 เขต รวมจำนวน 600 คน โดยใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่, ค่าร้อยละ, ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ, T-Test, ANOVA และ Chi-square

ผลการศึกษาต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อม พบว่า

1. ประชาชนมีเหตุผลการเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร เกิดจากเห็นความสำคัญและต้องการเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ เป็นเครื่องชี้ถึงการมีจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับการสรุปพฤติกรรมที่บ่งชี้การมีจิตสำนึก มีระดับปฏิบัติค่อนข้างสูง
2. บทบาทของผู้นำท้องถิ่นต่อกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม ต่อกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของประชาชนในชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าหากผู้นำชุมชนเข้มแข็งมีมนุษยสัมพันธ์ดี ก็สามารถระดมความคิดเห็นแนวร่วมในการดำเนินกิจกรรมหรือการจะนำโครงการทางด้านสิ่งแวดล้อมเข้าสู่ชุมชน ควรขอความร่วมมือจากผู้นำชุมชน

3. การปฏิบัติตนด้านการรับรู้และเผยแพร่ข่าวสารในภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยพฤติกรรม การรับรู้ข่าวสารจะสูงกว่าพฤติกรรมการเผยแพร่ข่าวสารแสดงถึงประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครมีความพร้อมและให้ความสนใจในการรับข่าวสารที่ผ่านสื่อต่างๆ

4. พฤติกรรมการมีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมส่งเสริม และรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากที่สุดคือ การปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม

5. การปฏิบัติตนด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาเอง

6. การปฏิบัติตนด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ในกระบวนการพัฒนาสิ่งแวดล้อมชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ข้อที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากที่สุดคือ การรับทราบโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมชุมชน

7. การปฏิบัติตนด้านพฤติกรรมการร่วมมือรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากที่สุดก็คือ การรักษาความสะอาดที่อยู่อาศัย และการไม่ปล่อยควันและฝุ่นละอองในชุมชน แสดงว่าประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครมีความคิดในการรักษาความสะอาดที่อยู่อาศัยของตนเอง รวมถึงไม่สร้างมลพิษให้กับชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน มีความสำคัญในด้านการส่งเสริมและรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม หน่วยงานของรัฐจะต้องมีมาตรการและแผนการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมในการสร้างเครือข่ายในชุมชน ในการรณรงค์ให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมส่งเสริมและรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม

2. หัวหน้าชุมชนมีบทบาทสำคัญในกิจกรรมส่งเสริมและรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม ฉะนั้นควรดำเนินการให้หัวหน้าชุมชนทุกชุมชน ช่วยในการประสานงานและมีคณะกรรมการชุมชนที่ประกอบด้วยทุกกลุ่มอาชีพ เพื่อจะได้บูรณาการความคิดเห็นร่วมกัน โดยเฉพาะข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ เพราะบุคคลเหล่านี้มักมีประสบการณ์ในการพัฒนาสภาพแวดล้อมในองค์กรและทำงานเป็นระบบ จะสามารถช่วยพัฒนาระบบการทำงานในชุมชนให้เป็นระบบมากขึ้น ประกอบกับผลการศึกษา พบว่าคนกลุ่มนี้เหล่านี้มีจิตสำนึกสูงกว่าคนกลุ่มอื่นๆ

3. ควรจะเปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชนในเขตต่างๆ ได้ไปศึกษาดูงาน การจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชนตัวอย่าง

4. ควรจัดให้มีการอบรมการให้ความรู้ และแนวคิดกับกรรมการชุมชน ประชาชนในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน เช่น ระบบบำบัดน้ำเสียในบ้านเรือน เป็นต้น

****สามารถดูรายละเอียดรายงานการวิจัยเพิ่มเติมได้ที่ ห้องสมุดศูนย์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต****

ที่มา : ห้องสมุดศูนย์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต